

מחו לידיה

ביקורת של המוסדות המשקיים של ההסתדרות, בקשונהו להיכנס לבירור ענייני הקואופרטיב ואנו מצדנו הצהרנו שנקבל את החלטות המוסד. לצערנו עד היום לא נענינו. למרות העובדה שאנו נמצאים ב"שלב של בירור משפטי, ויתכן והרחקנו לכת, אנו, כחברי מפלגה, מוכנים להענות לפנייתך, בתנאי שהחבר מרום יקח על עצמו להזמין אותנו בהקדם ולתאם את דרכי הטיפול בעניין הנדון.

אלמוגי, שעוד בהיותו מזכיר מועצת פועי לי חיפה התעלם מפניות שימנסקי וחבריו, הודיע בתשובה שפנה אל ישראל מרום ל"קבל את הקבוצה לשיחה. אולם כעבור שבועיים התקבל מכתב מישראל מרום: "כי ידוע לכם, אין המוסד לביקורת דן ומברר שום דבר תלוי ועומד בפני בית-המשפט. אין המוסד לביקורת הכתובת אליה צריך לפנות בדבר מינוי בוררים."

נוסף לאלמוגי, שוגרו במשך השנים בקי שות ותזכירים לאבא רושי עצמו, אולם (המשך בעמוד 18)

בצורה זו נקנס שימנסקי עבור כל יום בו הופיע לעבודה בסכום כולל שהתקרב ל-900 ל"י.

★ ★ ★

פניות לרא מוענה

מצב העניינים בקואופרטיב לא היה נוסתר מעיני האנשים שבתוקף תפקידיהם הם חייבים לפקח על שמירת החוק והצדק במוסדות כמו קואופרטיב יחד. שימנסקי וחבריו שלחו במשך השנים עשרות תזכירים ובקשות לברור ולחקירות בענייני הקואופרטיב, אולם כל בקשותיהם נדחו. הנה, למשל, מכתב שנשלח ביוני 1960, אל יוסף אלמוגי, או מזכיר מפא"י וכיום שר בממשלת ישראל: "המוסד לביקורת של מפלגתנו הוציא מסקנות בקשר לענייני קואופרטיב יחד... ניסינו מספר פעמים לפנות אל החבר ישראל מרום, מהמוסד ל-

ממנו לא להופיע לעבודה, אם כי זכותו לקבלת משכורת כחבר הקואופרטיב עומדת בעינה. שימנסקי סירב להישמע להחלטה מזוהר זו. הנה דו"ח משיבת הנהלת יחד, מתאריך 2.8.60:

"אומץ כהנא: למרות ההודעות והאזהרות שניתנו לשימנסקי, הן בכתב והן בעל-פה, שעליו לא להופיע לעבודה, אבל הוא ממשיך בשלו ובוזה הוא פועל בצורה הגורמת למחיתות וקשיים בעבודה. שימנסקי הופיע בתאריכים הבאים לעבודה: ב"ס"כ 16 פעם (פירוט התאריכים).

"הוחלט: להטיל על החבר צבי שיימנסקי קנס בסך 10 ל"י בעד כל אחת מן ההפרות הנ"ל ובס"כ 160 ל"י. לדרוש מן החבר שימנסקי שלא יופיע לעבודה מהיום והלאה ולהתרות בו שבעד כל הופעה נוספת הוא עלול להינקס עד ל-50 ל"י, בהתאם לתקנות ולחוקה."

הנמצאים מחוץ לתחום ההתעניינות וההתערבות של בית-המשפט. באחד השלבים של המשפט חקר עורך-דינו של צבי שימנסקי, אליעזר פייכמן, את ראש הקואופרציה ב"חיפה, אריה לביא, שהוא למעשה האחראי ישירות מטעם מרכז הקואופרציה לגבי קואופרטיב יחד.

עוד בשנת 1951 קבע אריה לביא, אחרי שחקר בפרשת יחד, בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים: "הוברר לנו, כי ישנם בקואופרטיב כמה סטיות רציניות מהדרך הישרה ואי-אלה נהגים פסולים, שלא ידענו עליהם... הנהלת הקואופרטיב הנהיגה, שאין חבר רשאי לגלות לחבר אחר את הסכומים שהוא מקבל כתשלום עבור עבודתו... התבררם היו חותמים בספר הקופה, מבלי שיהיו רשומים בו כל סכומים שהם... הספרים לא שיקפו נאמנה את החתי" קואופרטיב ואת התשלומים האמיתיים אשר התבררם מקבלים... כל הנימוקים אשר שמענו מהנהלת הקואופרטיב להצדקת מעי שים אלה, לא היה בכוחם להחליש אף במשהו את התרשמותם הקשה של כל חברי המזכירות מאופן הנהלת העניינים וראינו אותם כחמורים ביותר."

כעבור 10 שנים, כאשר הופיע לביא כעד במשפט בירור החשבוניות של קואופרטיב יחד, ניסה פייכמן לחקור אותו ולשאל מדוע לא מצא לנכון בתור יושב-ראש מרכז הקואופרציה בחיפה להודיע על גילוי יים אלה לשלטונות מסי-הכנסה או למש"טרה. כאן התערב השופט המחוזי, אריה סלוצקי, והורה ללביא לא להשיב על השאלות: "זה לא משפט נגד ההסתדרות, לא נגד מרכז הקואופרציה ולא נגד גופים ומוסדות. זה משפט רק נגד קואופרטיב יחד."

אולם דווקא אספקטים אלה של הפרשה, שלא ניתן היה להעלותם בבית-המשפט, הם מענייניו של הצבור. שכן כנופית בית-המטבחים לא היתה יכולה לפעול במשך שנים כה רבות לולא ניתנו לה גיבוי וחיפוי מצד אישים ומוסדות.

★ ★ ★

מסחר שחור בזמן הצנע

משטר בחושיפמאן דומה לתמנון עקב, שכל אחת מזרועותיו יונקת ומוצצת על מנת להזין את הראש. כנופית בית-המטבחים היתה רק אחת מזרועותיו של תמנון זה. כעת, כאשר מתבררות במ"לואן דרכי פעולתה ושיטותיה של זרוע זאת, כאשר אלפי מיסמכים ועדויות מצטברות פים לפסיפט שלם, ניתן להבין בצורה מלאה כמעט כיצד פועלות גם הזרועות האחרות.

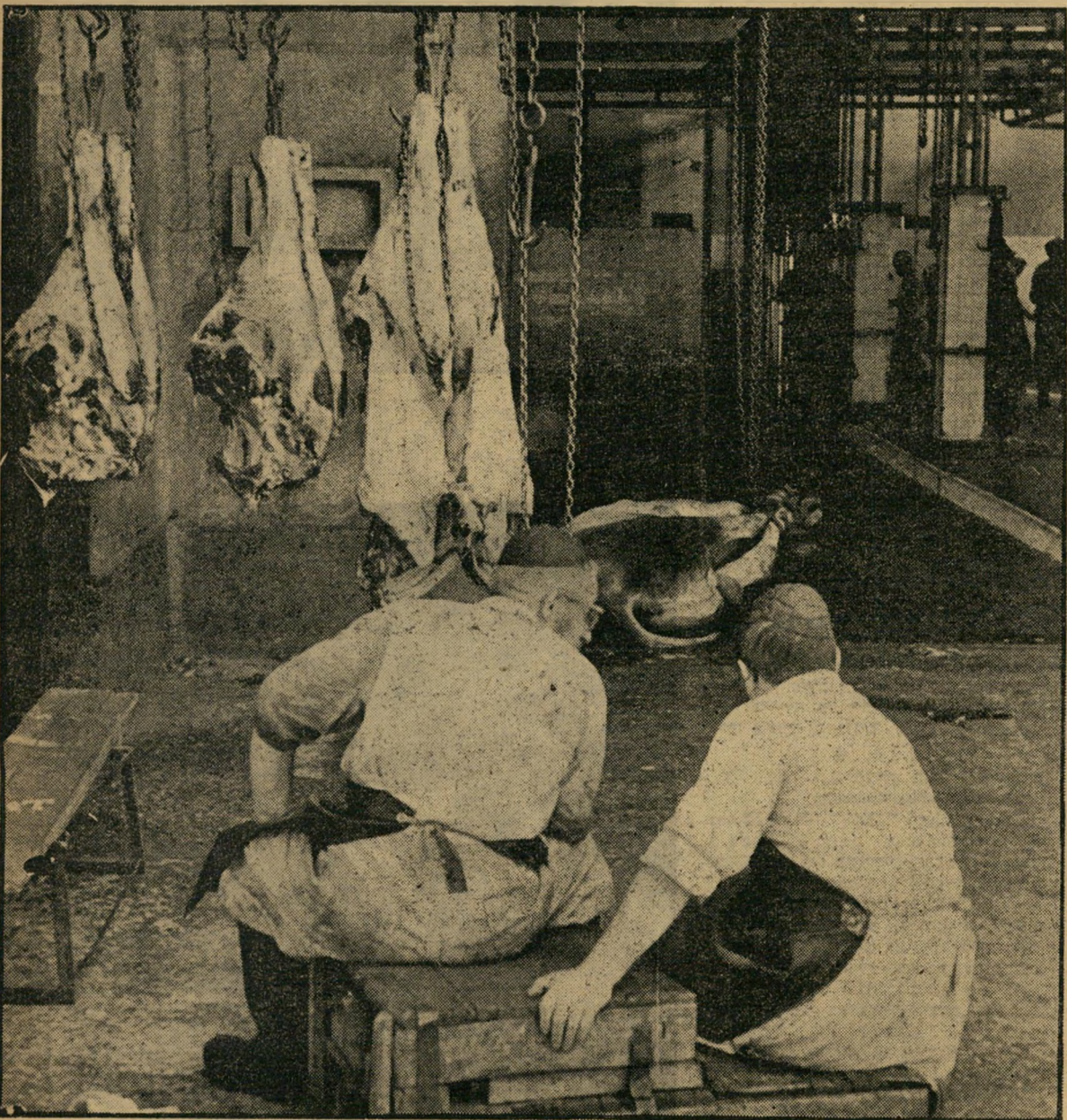
על סמך החומר שהצטבר בפרשה זו, אפי שר לכתוב ספרים שלמים. הנה רק מעט משפע הגילויים על דרכי הפעולה של מה שנקרא קואופרטיב יחד:

● על הדרך בה הוכנסו כספים לקופה מסתורית עלידי אומץ כהנא וחבריו, מבלי ידיעתם של שאר חברי הקואופרטיב, מסר בעדות בשבועה בבית-המשפט חיים אבר"מוביץ: "בשנים 1952-53, כשהיה קיצוב בשר לכל האוכלוסיה, כולל הערבים, היו הקצבים הערביים מהכפרים מיכרים את הבשר שקיבלו לחלוקה. אחד מחברי ההנהלה, ביהוד עם ערבי שלא היה חבר בקואופרטיב, עסק בקניית הבשר מהקצבים הערביים ובמכירתו. זה היה עד שנת 1954. את הרווח ממסחר זה היו מוסרים לידיי של אומץ. בהתחלת שנת 1954, כשהייתי חבר בחידת הביקורת, חשדתי שהאיש ה"מתעסק בזה מביא מעט כסף בחור רוח מהמסחר הזה. הפסקנו את עבודתו וקיבלנו על עצמנו את המסחר.

● נוכחנו שהרווח מהמסחר היה יותר גדול מאשר הוכנס קודם. האיש שעשה זאת קודם עבר עם ערבי אחד וקיבל 50 אחוז מהרווח והיה מכניס לקופה 250 ל"י מכל חלוקה. אנחנו עבדנו בשותפות עם שני ערבים והיה לנו רק שליש מהרווח, אבל הכנסנו לקופה מכל חלוקה 600 ל"י."

● אחרי שצבי שימנסקי הגיש את ה"תביעה המשפטית נגד אנשי קואופרטיב יחד, החליטה הנהלת הקואופרטיב לדרוש

עו ח י מ ו ת

בית המטבחים בחושיקאגו: לא רק בקר הובל פה לשחיטה